

Alin Ozinian: Ak-Patrik Maşalyan

Posted on 18/06/2020

Yıllardır kriz anlarının temcit pilavı “Ayasofya’nın cami olarak ibadete açılması” tartışması yine gündemde, hem de hiç olmadığı kadar. Koronavirüs yüzünden daha da sersemlemiş ekonomi, AKP’nin içinden bir DEVA partisinin en sonunda ortaya çıkması, gittikçe oy kaybeden AKP, HDP başta olmak üzere farklı siyasi grupların hoşnutsuzluğu ve belki de en güçlü dönemini yaşayan AKP-MHP kenetlenmesi, Ayasofya’nın neden gündemde tutulduğunu açıklamaya yeterli.

İstanbul’un fethi kutlamalarından sonra, Ayasofya konusu daha da aşkla tartışılmaya başlandı. 567 yıl önceki fetih sanki tamamına ermemiş, sanki hala İstanbul Türklerin olmamış gibi davranıyor insanlar.

Ayasofya camii olmadan İstanbul’un fethedildiğine inanmayacak gibi bir tavırları var.

567 sene önce güç ve kahramanlık sembolü olan “başka bir ülkenin fethinin”, bu yaşadığımız çağda yeri yok. Bu anlamda fetih güzellemeleleri, fetihle gururlanma, siyasi ve insani olarak oldukça “demode”. Hele son bir haftada dünyada sömürgecilerin heykellerini yıkan bir iradeye şahitlik ettiğimizi düşünürsek.

Erdoğan bile zamanında gelen bu taleplere “Önce Sultanahmet Camii’ni doldurun!” diyerek cevap vermişti. O zaman başkaydı ama AB ile yakınlaşma vardı, meşruluğunu Batı ile pekiştirmeye çalışan bir Erdoğan vardı. Suriye’deki paralı savaşçıları Libya’ya, Yemen’e aklı nereye isterse yollayan bir “cihan lideri” yoktu.

Türk sağının fetih sendromu ya da Ayasofya’nın makus kaderi değil bugün üstünde

durmamız gereken. Bugün AKP'nin bir ülkenin tüm ayarları ile nasıl ustaca oynadığına, kaleleri içerden nasıl fethettiğine bakmalıyız.

Ayasofya'nın fethi bir kenara, Erdoğan 1461 yılında kurulmuş Ermeni Patrikhane'sini fethedebilmiş durumda. Fethedenin kudreti bir tarafa, fethedilenin teslimiyeti de göz yaşartıcı.

Türkiye Ermenileri 85. Patriği Sahak Maşalyan (Sahak II) Cumartesi günü, Twitter hesabından Ayasofya'nın ibadete açılması tartışmalarına ilişkin bir açıklama yaptı. Öyle bir açıklamaydı ki, bir çok kişi hesabın otantikliğinden şüphe ettiler, parodi hesap sandılar.

Maşalyan kısaca "Ayasofya ibadete açılsın. Müze olsun diye inşa edilmedi. Mabet yeterince büyük. Hristiyanlara da bir alan tahsis edilsin" dedi.

"Meraklı turistlerin fotoğraf çekmek için oraya buraya koşuşturması yerine diz çökmüş imanlıların saygı ve huşuyla secde kılmasının, Mabedin fitratına daha uygun olduğunu" düşündüğü belirtti.

Hatta hızını alamadı, dünyanın kurtuluşu haç ve hilal ittifakıdır. Böyle bir barışı dünyaya armağan etme onuru Türkiye Cumhuriyeti Devletine yaraşır" da dedi.

Bu zatın Türkiye Ermenileri Patrik'i değil de, Türkiye'de hiç yaşamamış, Türkiye hakkında tek bir makale okumamış Tibetli budist rahip iyimserliği ile konuşması bir çoklarına şaşırtıcı gelebilir.

Fakat bu gelinen nokta, geçen Aralık ayında uzun süren bir "seçimsizlik" ardından yapılan hukuksuz seçimle Maşalyan'ın Patrik seçilmesi ve ilk konuşmasında seçmenine değil de Erdoğan ve Soylu'ya teşekkür ettiği düşünülürse çok anlaşılır.

Eskiden sadece 24 Nisanlarda yapılırdı bu “Ermeni Patrikhanesi darlama” işi. Dünyadaki Ermeniler Soykırımında hayatını kaybedenleri anarken, devlete yakın basın muhabirleri soluğu Patrikhane’de alırlar “Ne diyorsunuz Patrik efendi?” derlerdi.

Bu diplomatik krizleri ne cemaatin duygularını ne de devletin kırmızı çizgilerini kırmadan atlatabilen eğitimli, sağ duyulu, dünya siyasetini yakından takip edebilen din adamları vardı Ermeni cemaatinin, bir şekilde “kazasız-belasız” atlatılırdı.

Şimdiki gibi “düşük profilli” siyasetten, dünyadan, din felsefesinden, halkının duygularından anlamayan patrikler kıymetli değildi 90’larda. Ama artık öyle değil, Erdoğan’ın her adımının onaylanması, övülmesi bekleniyor dini azınlık liderlerinden.

Erdoğan hükümetinin atadığı Patrik Maşalyan da bunu hakkıyla yapıyor, sağ olsun. Eli mahkum bir yerde, Cumhurbaşkanımız kızıp “Patriklik yan gelip yatma yeri mi!” diye çıkışır alimallah.

Kaba tabir ile “bedava peynir ancak fare kapanında.” Hayat maalesef böyle, hele Türkiye’de.

Ayasofya gibi sembolleşmiş bir sanat eserinin camiye çevrilmesi, kültürel bir mirasın ezan ye da çan sesine indirgenmesi siyasetine, Ermeni Patrik ne yazık ki çok derinden ortak oldu.

Sorgulanan meşruluğuna bir çizik daha attı. Derin, unutulmayacak bir çizik.

Umuyorum ki, Patrik bu açıklamayı kendisine gelen bir “rica telefonu” üzerine yapmıştır. Kıramamış, köşeye sıkışmıştır.

Yoksa Ermeni cemaatinin son bir aydır aldığı tehditler ışığında müslümanlar ile aynı mabedi kullanalım demeyi, en azından cemaatinin güvenliğini göz önünde bulundurup demezdi.

Sonuç olarak, Maşalyan kendisini eleştiren bu ve benzeri yazılardan yararlanmayı deneyebilir.

Absürtlük sınırlarını zorlayan devlet “ricacıları” geldiğinde, bu yazıların bir çıktılarını onların önüne koyar, “Yapmayın beyler, ne gururum, ne haysiyetim kaldı, şu yazılanlara bakın...” diye dert yanar.

“El kadar çocuklar bile sosyal medyada bana Ermeni cemaatin değil, Erdoğan’ın Patrik’i diyorlar, insanların yüzüne bakamaz oldum” der.

İşe yarayabilir sanki.

Kaynak: kronos34.news